

1/-

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀՐԱԽԷՐ

ԱՌ

ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈՒԱՆՍ

Ազգային ընդհ. ժողովոյ ԼԳ. նիստը պիտի գումարի, յառաջիկայ ուրախօր, 12 նոյեմբ. 'ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին Ղալաթիոյ:

Ատենանք պիտի բացուի ժամը 6 ին և գոյուի 10 ին:

Կը հրաւիրեմ զազգային երեսփոխան կատարել ազգասիրարար իրենց նուիրական պարտաւորութիւնը:

26 հոկտ. 1871 Մանամ ազգութարար 'ի Պատրիարանի Հայոց Պատրիարք Կ. Պոլիս Կոստանդնուպոլսոյ Մ. Վ. Խրիստեան

Արքեպիսկոպոս Գլակայ վանից

ԿԱՐԳ. ԽՆԴՐՈՅ

1. Տեղեկագիր գաւառական հարբատահարութեանց քննութեան ցանձնա-ժողովոյ,

2. Երազիր յարաբերութեանց կիւիկիոյ կաթողիկոսին ընդ Ազգ. Կեդրոնական վարչութեան:

3. Վաճառարանի քննութեան կաթողիկոսին կիւիկիոյ:

4. Ընտրութիւն ազգ. վարչ. կրօնական ժողովոյ,

5. Ատենական կանոնադրութիւն,

6. Համարատուութիւն ազգային վարչութեան, Գաղ. ժողովոյ,

7. Վերաքննութիւն Սահմանադրութեան. Գլուխ Ա.

8. Կեդրոնացում և ապակեդրոնացում:

Բ. Ատենագիր ընդհ. ժողովոյ

Յ. Հ. Մէրէճ-Գուրի

ՍՈՐ ՀԱՎ ԱՏԻԱԼԷՐ

ՅՐԱՆՍԱ

Բարիս, 18 նոյ.

Մ. Կամպէթթա, Սէն-Գաւրիէն չէ-րին, Բրուսիալըստ գաղա մուհա-ֆաղա խորվածսինն եւ յիմի սենէյիսի մինասիպէթի իւն չէհրի մեղքիւրտէ իրատ կըլէտիկի պիր նութգունտա, ճիւմհուրիւնէթ թաճթը թէճմիւնաթա ալընըլ տըր կիպի զանն կըլէմիլ վէ Մէհրիս, մեմարիքին արդուսինի իզհար (սերկոյայնի) իթմէմէքտէ տիր տի-եհէք, անը գրիթիզա կըլմիլ տիր:

Խորանա օրտուսունա թօքոս առաքիլի երկը պաշտը օլան տիւք տիւրանսն (նէմէօր տուգասընըն օղ-լու) այնի լայն իւն Պրանսա օրտուսուն-տա մուլադգաթ սուրէթտէ խըմմէթ իյլէմիսի զըմիւնտա բուխսաթ թաճսիլ կըլմիլ տիր:

Այնիւր Լիպէրալ վէ Բէյի նաման Պոնաթարթ թարափտարը զաղէթալա-րը, Աժադգիթտա զուհուր իտէն խա-ֆիթ գաղալար մինասիպէթի իւն հիւ-քիւմէթին նամուսունա վէ օրտուսա հաղարէթ եօլլու պահսար նէշը իթ-տիւրէթի իյնն գաւաթտըրըմըլար տըր:

ՍԱՐՐԱՅԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ԲԱՅԱՍՏ

Լուս. Ում. Եր. 3	Այնում գալան	52-24
» » 9	Ապալա տըրտը	52-26
» »	Ստաթ 3	52-52
Հիթիգրալ 1868		535-80
» 1868		538-80
» 1869		276-
Մօսիթ ժէնիլ ալ.		11-01
Քրէտի »		11-53
Երմէտըմէր սէհնիլի		145-
Թրամիլա հիսնէթի 50	զէ պաշ խալիօր	

ԱԳՃԵԼԷՐԻՆ ԲԱՅԱՍՏ 9 ՆԱՅԵՄԲԵՐ

Ինկիլիզ Լիւրալ	109-11
Յրանաղ ալթուռու	87-11
Բօլ	89-08
Գրամից ալթուռու	81-27
Պէհաղ Մէհրիլէ (Ֆարգը)	1-07
Պէշիկ վէ մէթալթ (Ֆարգ)	104 54
Պագըր	117-50
Կէլէճէք զուրօն պօնիթսու	010 3 3/4

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Կէօրիւնիւր քի էկէր իսթանպուլուն եհնի չէհրի էմինի Ալի Բիդա պէյ հաղ-րէթլէրի, գալտըրմարըն թամիրի վէ սօգազարըն թէմիլիլինի բէք աղ տիւլիւնմէքտէ իսէ, մէսէլէ, լամազան իւզէրինտէ օլտուգտա զիւրտէսիլէ զայրէթ կէօսլէթմէքտէ, հաթթա, լա-մազան այրնտա սօգազարտա վէ տիւք-քեանլար էօնիւնտէ թիւթիւն իյմէյի խըրիսթիանարա եասադ կըլմիլ տիր: Կէլէն կիւն, տէր լա թիւքի զաղէ-թաթը, Շիրքէթի խայրիլէ վաքօրա-րընտան պիրիսինտէ միւսինին պիրիսի, չէհրի էմանէթի չափուչարընտան պի-րիսինն եաղընընտա օլտուրմիւլ օլտու-ղու հալտէ, չէհրի էմինին մէղքիւր եա-սաղընը տիւնմէքտէք, յիկարա իյմէ-եհ պաշտաթ: Միւսիւմանլար էօնիւն-տէ թիւթիւն իյմէքլիլին եասադ օլ-տուղունու պիւլմէքլիլին տէտի չա-փուլ մէղքիւր եասաղա իթաւթ իթ-մէեհ առամա, Չօդէյի պիրիսիմ, Ֆա-գաթ, մէղքիւր եասադ եալընըլ իւր-րիսթիանարա իյնն տիր, վէ պէն իսէ Ալլահըն մէրհամէթիլէ եհհուտի օլուպ, մէղքիւր եասադ պէնիմ իյնն տէյիլ տիր, պինտէն ալէյ համազանըն օ-նունա գատար վէ հէր քէս էօնիւնտէ թահաթ թիւթիւն իյմէքլիլ տիր տէտի մէրգում զաթ, Շէհրի էմանէ-թի չափուչա մէղքիւր միւթալէտը իյնիթիլինտէ աղընտան պիր չիթիթ լաղըրտը չըգարմադսըլըն ալըպ եիւ-րիսիւ վիրտի: (Ա. Հէրըմ)

—Իսթանպուլ չէհրի էմինի Ալի Բիդա պէյ հաղրէթլէրի, արապալարըն պա-թըրմըլ օլտուղու իյնն թըրամուէյ ա-րապալարը գումարանաթ տիրէքթօր-լարընտան ալթի տիլէմիլ վէ սատրազամ Մահմուտ բաշա հաղրէթլէրինն ար-զուսի իւղլէ, իսթանպուլ թարափընտա արապալարըն իյնէթ մէլէրի իյնն մէր-գուման տիրէքթօրլարա ըրծա կըլմիլ տիր:

Մէղքիւր գումարանա, Սատրազամ հաղրէթլէրինն իսթաթը իյնն, տրապա-լարը իսթանպուլ թարափընտա իյնէթ-մէեհ ըոյլի ըրգա կէօսլէթմիլ, Ֆա-գաթ, չէհրի էմինին անլարլարադը-հաղարէթինտէն նէլէթ իտէն զարար զիւրտէ իյնն թանգիթաթ իսթմէք հու-գումու քէնտույէ հասր կըլմիլ տիր: (Քէլա)

—Տիւնքի կիւն, Լանկա պոթան-լարը իյնտէ տէմիր եօլ արապալարըն-տան պիրիսի, թաշ վէ թօրադ եիւք-լիւ օլտուղու հալտէ, տէմիր խաթթ իւզէրինտէ կիթտիլի վաղըթ, օրա-տան կէլէն պիր գաթար էլէքլէրտէն պիրիսինն աւաղընը գըրմըլ վէ տիկէր պիր էլէյի տալիս պէլինտէն իւր բար-չա իթմիլ տիր:

Պու թաթի գաղալարա ուղարան-լար պաշտընա կէլէն Ֆիւթաթլէրին ա-սըլ սէպէպի քէնտիլէր տիրէք, իւն-քի տէմիր եօլուն թա եանընտան կիթ-մէյիլ ուղարտան կիթտիլէրինտէ

ասալ օլ թաթի գաղալարա ուղարան-լար հէլէ, մէղքիւր էլէքլէրին թէլէթ օլմալարընա տաթը սէպէպի էլէքթի տիր:

—Ճումա իրթէսի ախաթը վու-գու պուլան չէտիտ պօրառան, Օրթա քէյ էօնիւնտէ պիր մալունտէն եէլ-քէն տիրէկի տիւլիւպ, մալունա տէ-րունինտէ պուլունտէ պիր Հայ տէլի-գանը ըննմէքլին պաշնա թէսատիւք իյնէտիկինտէն, մէրգումուն պաշը է-ղիլմիլ վէ տէօրթ սաաթ սօնրա վէ-ֆաթ իյնէմիլ տիր:

—Բաղար ախաթը սաաթ պիր գաղալարլէրինտէ թօրհանէ էօնիւնտէն թրամուէյ արապաթը կէլտիկի էսնտէ հէր նասըլ իսէ, օն իւրի եաղընտա պիր իսթամ չօնուղուն սաղ աւաղը թէքըր-լէք ալթընտա գալարադ աւաղընը թուլ կիպի տաղըթմիլ վէ մէղքիւր ա-եաղըն հիլ խայրը օլմալըպ, անհադ չօնուղուն էօմիլինի գումրթարմադ ի-յնն պաճաղընտան քէսմիլէր տիր:

ԲՈՒՄԷԼԻ ՏԷՄԻՐ ԵՕԼՈՒ

Գուրիէ տ'Օրիւն զաղէթաթը, ա-լափրանկա նոյ, 6 թարիսի իլէ օլտու-ղու հալտէ, մէղքիւր տէմիր եօլուն ա-մէլիւնաթը հաղընտա աթիլտէքի մու-հիմմ մալունալարը ախալ կըլմիլ տիր: Լնօլ չէհրի, օլալըտան սիւրու, քէնտիլ լիմանընտա տէօրթ վաքօրա պիրտէն ապա կէօրմէմիլ իտի, պու-կիւնքի կիւն տալիս տէօրթ վաքօր կէ-օրիւլմէքտէ իսէ, սէպէպի, տէմիր եօ-լուն ինչաթը իյնն պիր չօդ էտէլաթ կէթիլիլմէքտէ օլմալը տըր, չու սօն կիւնլէրտէ, մէղքիւր տէօրթ գըլթա վաքօրալարտան մաաա, տէօթ գըլթա տալիս եէլքէն կէթիսի կէլիլ, եիւք-լէրինն պօշալթմիլ տըր:

Չաթէն օն պին թօնէլաթօտան զի-եատէ էտէլաթ կէլիլ տիր: Մէղքիւր էտէլաթ, Մարիյյա ըրմաղընըն ու-ղունուղունա տօղրու, գումարանտան պիր թաղըմ անպարալարըն սէվգ օլու-նաճադ տըր, մէղքիւր անպարալար եէ-տի գըլթա տըր, խաթթըն պաշը սա-եղան Տէտէ աղաճ իլէ Լտիլինտէ տէ պաշա:

Իլթէ մէղքիւր անպարալարըն զիւ-չաթ օլունտուղու մահլէլէրի պէր վէճ-հի աթիլ պէհտն իտէլիլ:

Տէտէ աղաճտան 28 քիլոմէթրօ (պիր քիլոմէթրօ պին մէթրօ տուր) մէ-սաֆէտէ օլան Պէրքէ, մահլէլի մէղ-քիւրտէն 60 քիլոմէթրօ մէսաֆէտէ օ-լան Չօմէլի, 68 քիլոմէթրօ մէսաֆէ-տէ օլան Սուֆիլ, 76 քիլոմէթրօ մէ-սաֆէտէ օլան Քանէլիլ, 91 քիլոմէթր-օ մէսաֆէտէ օլան Տէմօլիլ, 107 քիլոմէթրօ մէսաֆէտէ օլան Արնաթթ քէյ, 111 քիլոմէթրօ մէսաֆէտէ օ-լան Գուլէլի-Պուրկալ:

Մէղքիւր սօն անպարալար լտիլին-եհ գատար 38 քիլոմէթրօ տըր, քի պու հիստալա Տէտէ աղաճտան Լտիլ-նէեհ գատար օլան թէքիլ խաթթ, 117 քիլոմէթրօ տիմէք տիր: Մէղքիւր միւլթէլիլ մահլէլէր պէշ պին թօնէ-լաթառան զիւրտէ էտէլաթ սէվգ օ-լունմուլ տուր:

Տէտէ աղաճտա, տէմիր եօլ գում-բանաթը, տէմիրլէրի վաղ իթմէք ա-մէլիւնաթը քէմիլի աճէլէ իլէ իլէրի վաղարմաղտա տըր, իթմէն 12 քիլո-մէթրօտան զիւրտէ տէմիրլէր վաղ օ-լունմուլ տուր: Պէրքէ թարափընտան տալի տէմիրլէր վաղ օլունմադտա տըր, չէյլէթլի, ալ վաղըթտան, տէմիրլէր իւր թարափտան տա իլէրի վաղըպ, ուճալը պիրիպիլլէրի իլէ պիրլէնէք:

տիր: Տէտէ աղաճտան, պիրիլինն լա-թաթիսն օլան Պէրքէ, տէմիր եօլ ի-լէ, պիր սաաթառան կիւլիլէք տիր: Արապա գաթալարաթը արգասընտան սիւրիւլէլիլ կէօթիլլէն լօգօմթիլ արապաթը, Բօմանօ մաքնիսթին գօ-մանտաթը թաճթընտա պուլունտուղու հալտէ, կիւնտէ պիր չօդ եօլմուլ գ-թիլմէքտէ, քեաթիլլէն էտէլաթ, տա-պան թաթալարընը, վէ տէմիրլէրի պէրապէր սիւրիւլէլիլ կէօթիլլէրմէք-տէ, հաթթա, տէմիր եօլ իւզէրինտէ տէօթիլլէք գում վէ թալարը տա-լի նաղ իյնէմէքտէ տիր: պուրալար-տա իւք տէֆա տըր քի պուլուն իլէ իլ-լէնէն պիր մաքնիսթին տիւրիլի սէ-սի իլիտիլմէքտէ տիր:

Գումարանա, քի լօգօմթիլ արա-պալարը իլին պիր մաղաղա վէ պիր տէ էմթաա աւաղընը ինչա իտէճէք տիր, մէղքիւր իւրի պինտան տալի թաշ թէ-մէլլէրինն վաղ իլէտի, քէնէթէլլէրին պիր մըքտաթ տա պու կիւնլէրտէ կէլ-տի: Գումարանա, անգարիլ ըսթաթիսն ինչա իտէճէք տիր:

Պունտան օն կիւն գատար աղտէմ, Տէտէ աղաճտա պիր ինկիլիլ վաքօրու պուլունմադտա իտի, մէղքիւր վաքօր, մահլէլի մէղքիւրտէ պէշ գըլթա լօգօ-մթիլ զալարա չըգարմըլ տըր: Ղա-յէթ աղըր օլան պու թաթը մաթալար, պիլիլաք կիւնլիւք չէքլիլմէքտէլին գա-րանա չըգարմաթա, ֆաթաթ, գում-բանտան միւհէնտիսի օլան Մ. Շիմ-ըթ, զայէթ աղըրմըլա պու թաթը իլէրէ նէղարէթ իյնէմէքտէ տիր: Մէղ-քիւր պէշ աղտէ տ լօգօմթիլիլ, խաթթ իւզէրինտէ իլէմէք իյնն կէթիլթիլ տի-րիլիլ տիր:

Քէլիլ օլունտուղունա նէղարէն, Տէ-տէ աղաճտան Լտիլինտէ գատար օլան խաթթ, կէլէքթ սէնէլին պաշալիլ-ընտա իլէմէք պալախաճադ տըր:

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Պրանսա ճիւմհուրիւնէթի ըլիսի Մ. Թիէր, Պէրլինտէ քիլի սէֆիր նասալ ի-տէլիլ տէյի շաշա գալմըլ տըր: Չիւն-քիլմէղքիւր մէմուրիլէթ ֆիլիպպը նա-ղիւ պիր մէմուրիլէթ տիր, վէ օրա-տա սէֆիր օլտուգա զաթ իւզէրինտէ պիր թաղըմ խաթթէլը պուլունտա լաղըմ կէլիլ, իմքէրաթ օլուդ հէնկիա-մընտա էնէպիլ տէլլէթլէր նէղարինտէ լիւաղաթը սէֆիրլէր թալիլին օլուն-մաթըլ իտի:

Հալ պու քի, հալը հաղըր պէյլէ-ճէ տէլաթ իթտիկինտէ, կէլէք Պը-րանտան վէ կէլէք Բրուսիա եա-ղարաթը լօգօմտաճաղընտան իմքէ-րաթ օր իյնուուման նէղարինտէ պու կիւն եարըն պիր սէլիլ նասալ իտիլլէքթի մէմուրտէն տիր: Մէյլէնտիլլէն նէղա-րէն, Մ. տը Շօաղէօլ մէմուրիլէթի մէղքիւր թալիլին օլունմադ տըր:

ԻՐԱՆՍԱ ԵՌԻՄԻՐՈՒՄԻ

Կէլէնլէրտէ, Գիւրաթիլանըն, ի-րան տէլլէթի հիւքիւ թահթընտա պուլունտան զըմիւնտա զուհուր իտէն մէղքիւր իլլէթ հաղըրտա գալմէ ա-լընմըլ օլան ըլմիլ պիր րաթօրթօնտան իսիւրաթը մահլէլին պէր վէճիլ աթի պէլան իտէլիլ: Մէղքիւր րաթօրթօ-եա գալմէ ալան, թէհէրանտա չա-համէթլու իրան շաշա հաղըրէլլէրինն պիրիլին հէլիլ միլ իլէլիլա տօլթօր Բօլաթըն շալիլալէրինտէն տօլթօր Ապիլի Ապի տիր:

Կէսէն դեկտ. արն 17 սինէ տօղրու
Քամիլանքն եհրլիւրինտէն պիւրիսի,
Միանաօպտան սաթըն արմը զտուղու
պիւր տէնի բամուղու եհրլիւ պուլուն-
տուղու հալտէ մահէլլի մէզքիւրտէն
ալտէթ իյլէտի Պու ատամ ֆէրտասը
կիւնիւ սըթմատան թուլթուլու, վէ
այնի վաղըթտա, պաղըրուաք իւֆնէ-
թինէ ուղըրտա վէ չէտիտ սուրէթտէ
սուսամաեա պաղըրտա վէ սօլ գօլթու-
ղու ալթընտա պիւր գապարճըք չըգ-
տը վէ պիւթիւն վիճուտի, պէօճէք
ըսըրմը տըր կիպի, մօրիմի լէքէր-
տէն կէօրիւմէզ օլտու: Մէրգուլիսա-
թա, իքինճի կիւնիւ էօլտի: Մէր-
գուլուն, բամուղու քիմտէն արմը օլ-
տուղու վէ Միանաօպտան քիմէր իւլ-
իւնսիթէթտէ պուլունմուլ օլտուղու մա-
լիւմ տէյլ տիւր:

Պու ատամըն վէֆաթընտան իքի
կիւն սօնրա, տիկէր պիւր ատամ տալի
այնի ալէամէթիլլէ թուլթուլու, ի-
քի կիւն խաթալլէք չէքտիւթտէն սօն-
րա վէֆաթ իյլէտի:

Պուլուն ֆաթիլի ատմտան օլան սա-
լիւ աղըրտա, եանի օն քիլի աղ վա-
ղըթ սօնրա այնի խաթալլէք եհրլիւն-
տէն էճէլէ գուրպան կիթտիլէր:

Օլ վաղըթտան պաղըրտա, մէզ-
քիւր իլլէթի մալիւֆէ, չարուգ սու-
րէթտէ ֆաթիլան քէօյիւնտա մէզքիւր ա-
ֆէթտէ պաղ կէօթիլլէրտա, 38 քիլի գու-
պան կէօթիլլէրտա:

Քամիլան ճիւղարընտա վէ գը օլան
Արպաիւթ քէօյիւնտէ տալի սէնէյի
հաղըրէ պաղըրտա կիւնտա մէզքիւր ա-
ֆէթտէ պաղ կէօթիլլէրտա, 38 քիլի գու-
պան կէօթիլլէրտա:

Արաթ չօք սիւրմէյիլ իւլ թէլիէ
քէօյիւնտէ տալի գուհուր իթտի, եհր-
լի գաթըրլարտան պիւրիսի, էշեալարը
իլէ պէրապէր Գամիլանտան կէլէրէք,
իլլէթի մէզքիւրտա մէզքիւր իւլ թէլէ
քէօյիւնտէ կէօթիլլէրտա տիւր: Կէսէն
ապիլլ արը պաղըրտա կիւնտա, 100 քի-
լիտէն զիւնտէ էօլտիւ:

Գըլըն Սանճաք քէօյիւնտէ տալի
խաթալլէք պաղ կէօթիլլէրտա, 39 քիլի
թուլթուլու, կիւլ թէլիէտէ 12, Սէ-
րապտա 18 քիլի գուրպան կիթտի: Օլ
արա, Բաթիլիմ խանտա 23, վէ Ապի-
անտա տալի 13 քիլի էօլտի, ֆաթաթ
սօնրատան, մէզքիւր արիլթ օրալար-
տան հաղըրտա օլտու իւլ տէ, Աքթէ-
րէտէ, Պիպի ֆէնտա, Պիանա Միլտէ,
վէ իւլ պու մահէլլէրին արաթընտ սէր-
սէրի կէլէն թաֆ գապիլէսինտէ հալէա
գըրլէն իթմէքտէ տիւր: Պանա սէքէ-
նէլէրի, դաթէն քէնտի խանէլլէրին
իլէրէ իտէլէք, տաղըրտա չէքիլլէրէ
իտի:

Մէրգուր խաթալլէք թուլթու-
լան ատամըրն ֆէնա սուրէթտէ պաղ-
ըրտա աղըր, կիւլ իլէ նէֆէս աղը
վիլիլլէր, կէօլլէրի գան իլէ տօլար վէ
պաղըրտաք իւֆնէթինէ ուղըրտա:
Սօնրատան իւղէլլէրինտէ տիլթէմէք կէ-
լիւ, պուլունտան սօնրա տալի զայլէթ
չէտիտ պիւր սըթմա տըր խաթէ կէլիւ,
այնի վաղըթտա, գուրաղըն արգա-
սընտա վէ պաղըն տալի պօղաղըն վէ
եալսօտ գաթըք իւղէրինտէ գապար-
ճըք գուհուր իտէր:

Պաղըն պիւր չօք գաթարճըք պիւր-
տէն գուհուր իտէր վէ ֆէնա սուրէթ-
տէ աղըր:

Տէրինին բէնիլ տէյլիլմէզ մէզքիւր
գապարճըք իւր հա Ֆիլիպք պօնու-
տա օլտուլլէր վէ եա թալիլլէք եոմուր-
թապը սօնուտա: Մէրգուր խաթալ-
լէքտան թուլթուլան ատամըրտա պա-
ղէն էօլլէ գապարճըք կէօրիւլլէրտա տիւր
քի, գօլթուլուն ալթընտան պօղաղը-

նա վէ պաղըն, հաթիթա կէօյիւնտէ,
պէլինէ վէ գաթըք գաթար իտէրլը
տըր: Մէրգուր խաթալլէքտան թու-
լուլուլուտան պիւր գաղ սաաթ սօն-
րա գան պօղըրտա, տէրինին իւղէրին-
տէ պաղըն, կէօյիւ, պօղաղ վէ պէ-
լինտէ մալիլիլլէ լէքէլլէր բէյտա օլտու,
խաթաթ, պաղէն 12 վէ պաղէն տալի
24 սաաթ գաթիլլէրտա վէֆաթ իտէր,
էկէր խաթաթ մէզքիւր պուլիւրտա գա-
ղը գօնապիլլէք օլտու իտէ, գան պօ-
ղըրտաք ալէամէթիլլէր տէլէքէ պէ
տէլէքէ աղըր վէ էօլիւմտէն գուր-
թուլապիլլէր:

Նէ վաղըթտէ գապարճըք գուհուր
իտէր վէ նէ տէ լէքէ, խաթաթ բէք
ֆէնա սուրէթտէ գալիլլէրին, վէ էլ
վէ աեաղըրն ուղըրտա սինիլլէր
չէտիտ սուրէթտէ չէքիլլէք: Պէօլլէ
օլտուլու խաթաթան իւլ կիւնտէն
զիւնտէ եաղըրտապիլլէրտա նաթիւր կէօ-
րիւլլէր պիւր չէյ տիւր:

Սէօլլէրտիկինէ նէգաղէն, պաղտա
վէ պօղաղտա գապարճըք չըգտըրն-
տա, զիւնտէ էօլիւմ չուսուլէ կէլիւր
նէթէքիւր գաթըքտա վէ գօլթուլու ալ-
թընտա գուհուր իթտիկի վաղըթտէ,
Շէօլլէ քի պաղէն գաթըքտա վէ գօլ-
թուլու ալթըրտա գուհուր իտէն Պա-
պարճըքաղըն տէլէքէ պէ տէլէքէ էք-
սիլիլլէք, քէօթիլլէն նապէտիտ օլմուլ օլ-
տուլու կէօրիւլլէրտա տիւր:

— Ժուրնալ տը Բարի գաղէթաթն-
տա օղ ունտուղունա նէգաղէն, Պրա-
սա հիւրիլլէթի, Պաղ իմրէրաթօր
Նաթօլլէն Պրանտա գաթաթա չըգ-
մաեա թէճիլլէք իտէր տէյլ գօրգ-
տուղունտան Ման լանիլլէրտա (Պը-
րանտա իլէ ինիլլէթըրա արաթ) օն
պիւր գըթա ուֆաթ ալիլլէք վաթօրաթը
պէլլէթտիլլէքտէ իմիլ:

ՄՕՐՄՕՆԱՐ

(Մանգուլիսին 1746 ընճ իւլիսի սինտէն
պաղըրտա)

Մօրմնլար քէնտիլլէրէ կիւնա Ալլա
թարաֆընտան իլար վէ վատ օլունտան
մահէլլէ վաթը օլտուլլէրտա, բէյ-
ղամպէլլէրի Պրիլլամ Եոնիլ անիւ-
տէ իլէ թէլէպիլլէ իլէ, էվիլլէ Լաղըմ
կէլէն Եօլլարը թէրթիլլէ ու թանգիւմ
իթտիլլէր, վէ պա ռէհու իպիւր իտի-
լէքէք չէհրին բէսիլլէր չիլլէրէքէք
թաճտիտ իթտիլլէր, սու մէմպալարը
պուլտուլուն, վէ հիւ վաղըթտա միւ-
ֆիտ վէ մահուլտար օլմաեաթա տըր
վէ իսլա հապուլ իթմէքէք տըր զան
օլունտան եհրլիւրտա լէքըրտա վէ մէրա-
լար բէյտա իթտիլլէրտա տիւր: մահէլլէ
մէզքիւր աղ վաղըթտէ իլլէտէ էօլլէ պիւր
հալ ու հէյլէթ քէսպ իլլէմիլ տիւր քի,
էհալի պու մէրթէպէ թէպէտտիլլէթ-
տա էլպէթթի ճէսպալ չաթըն բար-
մալը վար տըր տէյլէքէ պիւր միւլլէր
նաղըրտա պաղըր, վէ մէրգուլ
բէյղամպէր հաթըքտա, հիւ պիւր
հիւրմաթը հաթըքտա էմալի կէօրիւլ-
միւլ օլմաեաթա սուրէթտէ իպըրաղ իթա-
աթ վէ հիւրմէթէ պաղըրտա տըր: չա-
րուճաթ թարալարը սիւրիւլ թօհուլ-
լար էքմիլլէր, թուլլալար ալըրտա,
քէրէսթէ հուսուլի իլլին լաղըրտա
եաթմըլար, վէ սիւրիւլէր էօթէտէ պէ-
րուտէ թէլէքէքիլլէր իւղէրինտէ օլլա-
մաեա պաղըրտալար, վէ Լաթըլ ճէ-
տիտ Գուտաթ չէքիլլէր մէյտանէ չըգըպ
եհիւլ կէօթէքէքտէ պուլունմուլ տուր:

Օրալըրն դըրըլ տէրիլ եհրլի է-
հալիլլէր եանի եապանիլլէր, էվիլլէ է-
միլլէր, կէրլի իղհարը ատալլէթ վէ
հաթաթէթ իթմէքտէ պուլունմուլար
տըր, լաթին սօնրատան կէօրիւլլէրէ

ճէօմէրտիլլէր վէ հիւնի մուլմէլլէ-
լէր սալէսինտէ, եաթալ եաթալ տօթ-
օլմաեա պաղըրտալար տըր: Պրիլլամ
Եոնիլ օլ պապտէ չէօլլէ սէօլլէմիլ տիւր
«Պիլլ եապանիլլէր պէպէմէմիլ վէ իլի
կէլլինմէմիլլէ, օնլարա գաղըր գաղըր
ալարաք գօլալաեանլարտան զիւնտէ
քեարլը չըգմըլլէր տըր» տէմիլ տիւր,
վէ ֆիլլաղըրտա էօլլէ օլմուլ տուր,
չէօլլէ քի, եաթըրք եհիլլամի սէնէ
գաթիլլէրտա, քէնտիլլէր հէմ սէրվէթ
վէ հէմտէ գուլ վէթ սահիպի օլարաթ,
հիւ Եօրգտա վէ Լօնտաթա թիւճճար
մաղաղալար աղըրտա պաղըր, 1867
սէնէսի ֆարիս սէրիլլինտէ տալի էմ-
թաա ու էհեա վէ պիւրտէ մէմուր իր-
սալ իլլէմիլլէր տիւր:

Մօրմնլար Միւլմէլլէպի Ամէրի-
ղա ճիւլմուրիլլէթինէ պիւլիւք վէս-
վէսէ վիլմէքտէ տիւրլէր, վէ պու վէս-
վէսէնիլտէ սէպէպի պաղըր չէյ օլ-
մաեալ, իլլա, էմիւլլէր մէֆսանիլլէր (1)
մէրթէպէսինտէ օլտուլու հալտէ, չա-
լըլաթ հաթըքտա տէրքեար օլան
արղու վէ զալլէթիլլէր կիւնտէն կիւ-
նէ ֆէվգէլաթտէ սուրէթտէ իլլէրու
կիլմէլլէր օլմաղտա տըր:

Մօրմնլարն Լօնտաթա, Լիլլըր-
բուլտա, կիւսաթօլտա, Գօրէնհալտա,
վէ Ալմանեանը նիլլէ մէմիլլէթիլլէրին-
տէ մէլլէպիլլէր, քիլիլլէրին, վէ զա-
լէթալարը վար տըր: վէ պուլունլարըն
իլլէրուլլէմիլլէրին պիւրիլլէր սէպէպի չա-
լըրտալլէրտա օլտուլու կիպի, իքին-
ճի սէպէպի տալի, քէնտի տիւր ու
մէզհէպ, վէ եալիստ պիւր գաթըրտան
զիւնտէ գաթը ալմաղըր վաղ իտէ-
լէք ատամ գանաթըրտա օլտուլու
լարը օլտուլունտան, հէր սէնէ, նիլլէ
մահէլլէրէ, վաղ իթտիլլէրէ իլլին,
վաղըրտա կէօնտէրմէքտէ տիւրլէր, վէ
բէյղամպէլլէրի հաթըքտա տէրքեար
օլան չէտիտ իթաաթարընտ տէլէքէ-
սի անլարըրտա իլլին, մէրգուլման մի-
սիսիսարտա, եանի վաղըրտա իւղէրինէ
մէրգուլմանը նէ տէրէքէլլէրտա հիւրմ-
ու թէլէսիլլէր պուլունմաթնա տիլ-
գաթ օլունտա ճալիլլէր: Կիւնլէրտէ
պիւր կիւն, մէրգուլ Պրիլլամ Եոնիլ,
Մէն-Սթիլլէթտէ աղըր աղըր կէլլինմէք-
տէ իքէն, պիւր սըլլըր չօպանը կէօրիւր
վէ մէրգուլմա չաղըրտաք, «Ճէնապը
Հաթըքտա միւրաթ օտուր քի, սէն պիւր
վաղըթտա ատամ չօպանը օլաթըն,
իմիլ չիմիլ չիլլէթ վէ չուպուղունու
վէ սիւրիւլիլլէ պըրաղաթա Եօլա չը-
գըպ կիլմէլլէրտա» տէյլ էմիլ տիւր, վէ
մէրգուլ տալի անիլլէր էմիլլին ինճա
իլլէր, վէ չու մէմուրիլլէթի պիւր սէ-
նէտէն օն սէնէյէ գաթար օլմաթ, վէ
Լիլլըրբուլտա, վէ Շամտա, վէ Տէհ-
իլտէ, վէ Բէքիլլէր վաղըրտա իթմէք
իւղըր, գաթըր, վէ էվաթարըրտա
վէ տօթ ու գաթապաղըրտա վէ տա-
լալարտան սօնրա, փարաթը վէ թէ-
թիւմաթը օլմաթըր հալտէ Եօլա չը-
գըր:

Շարք գըթաթնտա էսիլլէր պիլլէ
քէնտի էֆէնտիլլէրինէ, մօրմնլարըն
քէնտի բէյղամպէլլէրինէ կէօթէր-
տիլլէրի իթաաթ գաթար քէօրքէօ-
րիւնէ վէ չարուգ սուրէթտէ իթաաթ
կէօթէրմէքտէ տէյլ տիւրլէր, Միւլ-
մաթըրտա կիտէն մօրմնլար, Եօլ մէ-
սարիլլաթը պիլլէ քէնտի քիւնէլլէրին:

(1) Կիւսաթը նիլլաթիլլէր մէրթիլլէրտան
տէրտա վէ զալլէթ իլլէ չալըրտա, տօղ-
րուտա թըլլէր պիլլիլլէր թիւրքիսի Եհրլիւ-
նէ պէնգէլլէրտէ իլլիլլէր: անլարտալլէրտա
նէպարէն, պիւր կիւնտէ օն նէլլէր Մօրմն
չն աղըր եհիլլէր թիւրքիսի գաթար
չալըրտա տըր:

տէն սարիլլէր իթմէքիլլէ պօրճու օլտուլու
լարընտան, բարալարը օլմաթըր թաթ-
տիլլէր, էօթէտէ պէրուտէ չալըրտա
պիւր մահէլլէ կիտէքէք գաթար բարա
բէյտա իթտիլլէրի կիպի օրաթըր
թէրք իթմէքտէ, վէ պէօլլէլլէրտէ տէ-
վամ իլլէմէքտէ, վէ հաթիթա պաղէն
կէմիլլէ վաթօր նալլունլարը օլմաթը-
ղընտա, հէմ թալիլլէլլէր իտէլլէք կիլլ-
մէքտէ, վէ հէմտէ էմալիլլէր լալտէ Եօլ-
մուլարա վէ թալիլլէլլէրէ մօլմնլաթ
վաղ իլլէմէքտէ տիւրլէր:

վէ ինիլլէթէրտա կիլլէրտիլլէրինտէ
եա պիւր մօրմն Եանընտա սըլլէմաթ-
տա, վէ եալստ պիւր ֆապիլլէքտէ կի-
րէրէք հէմ չալըրտա, վէ հէմտէ
ամէլլէնիլլէր ալլալը հաղըրէսինիլլէր
գաթ իլլէմէքտէ, վէ իլլէրինտէն հալ-
լէրինտէն թաթիլլէր օլմաթարա վաղ իտէ-
րէք, ահիլլէթտէ բահաթիլլէր կէօթէր-
տիլլէրտա պաղըր, ալլէ խուսուլ էօլլէ
թաղըրտա իլլէ եաթաթն չէյ պու
տիւնեաթա պիւր բահաթիլլէր օլտու-
ղուն պիլլէրլէրինտէն քէնտի կէլլէ-
րինէ կիլլէրլէրինտէ իտէ, հալլէրինէ
վէ իսթիլլաթարընա միւնաթիլլէր քիսպ
վէ իլլաթարաթ բահաթ իտէքէլլէրին-
նի տալի վատ իտէրէք, հիւրէթ իթ-
տիլլէրլէր գանտըրմաթըրտա չալըր-
մաթ տա տըրլար:

վէ հալլէր ֆաթըր ու պիլլաթէլլէր,
չարուգ սուրէթտէ իսթաթթ օլմաթտա
տըրլար, չիւնքի էօլմէլլէրտէ էվիլլէ պիւր
բահաթիլլէր եհիլլէ կէօթէլլէր իսթի-
տի ալմաթտա տըրլար: Մօրմնլարըն
իլլիլլաթտան վէ գանտըրտալլէրտա
նէգաղէն, մուլլուլու տէնիլլէն չէյ
ֆաթըրլէր օլմաթըր իլլա զէնիլլէր
տիւր, ֆաթըրլէր հալիլլէրտալլէր պիւր հալ
տէյլ տիւր, քէնտիլլէր աղըր տիւրլէր,
վէ զէնիլլէր տալի Ալլա թաթաթըն-
տան քէնտիլլէր թալիսի օլունմուլ
տուր, չէօլլէ քի, Մօրմն օլան զէն-
իլլէ օլտու(1): Մօրմնլար իսթիլլէրտան
լըրտա վէ բօլիլլէրտա տալի գաղըր
սէօլլէլլէրէք, Ալլահէն հօլանտըր վէ
միւրտա իթտիլլէր չէյ ինտալլէրտա սէա-
տէթիլլէր վէ զէնիլլէրտա տիւր, հալսու-
քի եհր եհիլլէրտէ նաթիլլէր ու գուտ-
լէթ սահիլլէր օլան ատամըր, խաղըր
տալիլլէր քէօր քէօրիւնէ իթաաթտա
թուլապիլլէր նիլլէթիլլէր, ֆաթըրլէր-
ղա բիլլէթ իթմէքիլլէր «սօֆուլուլու-
նու ինտա իթմիլլէր տիւր, վէ իլլէթ
պու սէպէպէ մէպիլլէր տիւր քի, նիլլէ
խաղըրտա ճէհալլէթ վէ ֆաթըրլէրտա, վէ
մէզլլէթ օլթաթըրտա գաթաթտա
տըրլար տիլլէքտէ տիւրլէր: Վէհաթը
Մօրմնլար, կէրէք ինիլլէթէրտա վէ
կէրէք Ալմանտա, պու ուսթալլէր-
լարը վէ պու ալլաթըրլէրտա իլլէ, ա-
չաղը սընթիլլէրտան իտալիլլէր խաղ-
ղանտըրտաք, տալիլլէր հիւրէթ իթ-
տիլլէրլէր մուլաթիլլէր օլապիլլէրտէ
տիւրլէր:

(Տէլալ)

ԱԼՄԱՆԵԱ

(Տիւրքի Մանգուլիսին պաղըրտա)

1859 սէնէսինտէն էվիլլէ, Գօնլթ տը
Պիլլաթըր, Բրուսիա իլլին հաղըրտա
մաթտա օլտուլու հալը իսթիլլէրտա (ա-
պաղալ) գաթը պիւր իլլիլլաթըրլէր
տիւնտէն իլլինտէ գաթը իտի, լաթին
Բրուսիանըն հէրէ վուլմաթ իսթիլլէրի
Ալլաթիլլէր, 1859 սէնէսինտէ պիլլաթ

(1) Պու իթիլլաթ պիւր ճիլլէթիլլէր բէքա-
հիլլէր, չիւնքիլլէր աղըր զէնիլլէրտա
մանըն սէպէպի տիւր, վէ ատամըր Մօր-
մնլար սա չալըրտալլէրտա տիւր կիպի պիւր
պօրճ տէյլ թաթըրտալլէր ինճա իթմէքտէ
տիւրլէր, հալլէր զէնիլլէր օլմաթտա, վէ հա-
լլէրտէ բահաթ իթմէքտէ տիւրլէր:

